

102. møde.

Torsdag den 20. maj kl. 13.

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om garantier til finansieringsinstitutter for virksomheder inden for håndværket og den mindre industri, handelen, vognmandserhvervet og andre serviceerhverv.
(Lovf. nr. 257).

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om begrænsning af organisationers rettigheder over for erhvervsudøvere. (Lovf. nr. 32). Eksemplarer vil blive omdelt.

Undervisningsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private realskoler m. v. (Lovf. nr. 195). Eksemplarer vil blive omdelt.

Finansudvalget har afgivet *betænkning over statsrevisorernes betænkning over statsregnskabet 1973-74.* (Andre selvst. forsl. nr. LXXV).

Finansudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1975-31. marts 1976. (Lovf. nr. 244).

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet. (Lovf. nr. 253).

Forslag til lov om statens finansår.
(Lovf. nr. 137).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Kirsten Sparre Andersen har meddelt mig, at hun ønsker at tage sit spørgsmål til indenrigsministeren til skriftlig besvarelse nr. 493 tilbage.

*Skriftlig fremsættelse af lovforslag.***Handelsministeren (Erling Jensen):**

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om garantier til finansieringsinstitutter for virksomheder inden for håndværket og den mindre industri, handelen, vognmandserhvervet og andre serviceerhverv.*

Forslaget er et resultat af de undersøgelser af mulighederne for oprettelse eller udvidelse af finansieringsinstitutter for mindre virksomheder, som regeringen har foretaget til opfølgning af det politiske forlig, der blev indgået under den ekstraordinære folketingsssamling i september 1975.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget har handelsministeriet forhandlet med byerhvervenes organisationer, og der har fra de erhverv, som lovforslaget omhandler, været vist stor interesse for en fortsættelse og udbygning af den ordning, der i medfør af 1966-loven har været gældende alene for detailhandelen. Baggrunden for denne var et ønske om i en periode efter gennemførelsen af den nye næringslov at støtte detailhandelen finansieringsmæssigt i dens bestræbelser på at rationalisere og effektivisere de enkelte virksomheder. Af den til rådighed værende beløbsramme på 30 mill. kr. er der indtil udgangen af finansåret 1974-75, hvor muligheden for at opnå garantier udløb, givet garantier for 18 mill. kr., og det er almindelig anerkendt, at loven uden i øvrigt at medføre tab for statskassen har været til stor nytte for detailhandelen. Den har således utvivlsvist bidraget til den rationalisering, der har fundet sted inden for købmandsbranchen.

De gode erfaringer, der herved er indvundet inden for et enkelt erhverv, vil det være ønskeligt at udnytte gennem en mere varig finansieringsordning af lignende art, som også omfatter andre byerhverv, der er præget af en tilsvarende struktur og har et tilsvarende finansieringsbehov som detailhandelens. For sådanne virksomheder gælder det, at det ofte kan være vanskeligt at stille den nødvendige sikkerhed, som vil kunne godtages af et pengeinstitut. Gennem statsgaranterede finansieringsinstitutter for byerhvervene vil man kunne styrke kreditværdigheden for de virksomheder, som institutterne kautionerer for.

[Handelsministeren.]

En række bestemmelser i lovforslaget er uændrede i forhold til den hidtidige lov. Ordningen vil således stadig gå ud på, at staten gennem sin garanti forøger finansieringsinstitutternes kautionskapacitet. Institutterne yder ikke direkte lån. Virksomhederne må på normal måde henvende sig til pengeinstitutterne og optage lån på sædvanlige vilkår. Ved kaution fra finansieringsinstituttet kan virksomheden efter behov opnå en øget kreditværdighed over for pengeinstitutterne, hvilket vil være af betydning ikke mindst for mange mindre virksomheder.

Lovforslaget viderefører ligeledes den bestemmelse, at den af staten ydede garanti til et finansieringsinstitut kun vil kunne gøres gældende, når egenkapitalen er tabt, og det vil stadig være et vilkår for at opnå statsgaranti, at det pågældende erhverv selv kan tilvejebringe den i forslaget krævede egenkapital.

Ydelse af garantier til finansieringsinstitutter foreslås fortsat betinget af, at deres vedtægter er godkendt, ligesom de godkendte finansieringsinstitutter underkastes regnskabsmæssigt tilsyn. Godkendelse af finansieringsinstitutter er — som hidtil — ikke betinget af nogen bestemt organisationsform, men der vil blive tilstræbt et vist fællespræg. Det gælder f. eks. med hensyn til et eventuelt overskuds anvendelse til dækning af tidligere underskud og henlæggelse til reservefonds og med hensyn til bestemmelser om, at man ved afviklingen af et institut skal anvende et eventuelt likvidationsprovenu til fremme af almene brancheformål som f. eks. uddannelse eller produktivitetsfremmende foranstaltninger.

I forhold til den hidtidige lov indeholder forslaget på den anden side en række udvidelser og ændringer. Som det fremgår af forslagets titel, udvides den kreds af erhverv, som kan opnå statsgaranti til finansieringsinstitutter, til også at omfatte engroshandelen, håndværket og den mindre industri, vognmandserhvervet samt andre serviceerhverv. Man vil herved søge at give disse erhverv, der er præget af mindre virksomheder med en struktur og finansieringsbehov, der på mange måder ligner detailhandelens, tilsvarende muligheder for at forbedre deres finansieringsvilkår.

For yderligere at muliggøre at finansieringsinstitutter på de nævnte erhvervsområder kan opnå statsgaranti, foreslås kravet til det enkelte instituts egenkapital nedsat fra 500.000 kr. til 200.000 kr. Det er en kraftig nedsættelse, som ikke er uden betænkeligheder. Ved administrationen af den hidtidige lov har det imidlertid vist sig, at der har været behov for, at også mindre institutter kan opnå garanti, og man har ment, at en sådan nedsættelse af kravet til egenkapital vil være forsvarlig, forudsat at institutterne — eventuelt ved et administrativt samarbejde mellem flere institutter med fælles sekretariat m. v. — råder over den fornødne ekspertise til en kvalificeret behandling af anmodninger om bistand. Også pengeinstitutterne lægger afgørende vægt herpå ved ydelse af lån med institutkaution.

Den foreslåede forhøjelse fra 30 mill. kr. til 60 mill. kr. af det rammebeløb, inden for hvilket garantier kan udstedes, er nødvendiggjort dels af den udvidelse af kredsen af virksomheder i forhold til den hidtidige lov, som finder sted, dels af, at garanti nu også skal kunne ydes til overdragelse af virksomheder. Dette tillægges en særlig betydning for udviklingen i butiksstrukturen i en situation, der i høj grad præges af nedlæggelse af nærbutikker; samtidig kan denne ændring medvirke til at lette vilkårene for et generationsskifte.

Der synes at være en tendens bort fra etableringen af storcentre i detailhandelen og til fordel for nærbutikken, som er beliggende nær boligen eller på vejen fra arbejde, så kunderne ikke i samme omfang er afhængige af egen bil. Ved at forbedre finansieringsmulighederne for sådanne butikker vil man således medvirke til, at butiksstrukturen også fra forbrugernes synspunkt bliver mere tilfredsstillende. Ved administrationen af denne bestemmelse må man på den anden side være opmærksom på, at man ikke medvirker til overdragelser, der kan virke konserverende på en u hensigtsmæssig erhvervsstruktur med mange små og ulønsomme virksomheder, hvor arbejdsbyrden for indehaveren er stor og indtjeningen utilstrækkelig. Ligeledes må det undgås, at denne bestemmelse medvirker til, at virksomheder afhændes til priser, der ligger på et kunstigt højt niveau.

Erfaringerne fra administrationen af 1966-

[Handelsministeren.]

loven har vist, at der i visse tilfælde kan opstå behov for at kunne yde en garanti med det formål at muliggøre en kapitaltilførsel for at undgå tab på løbende engagementer. En sådan finansieringsvirksomhed må naturligvis ikke få karakter af en økonomisk ambulancetjeneste; men ud fra en konkret vurdering, eventuelt i forbindelse med en ekspertanalyse, kan det i visse tilfælde være naturligt at følge en tidligere investering op med yderligere kapital. Et statsgaranteret institut bør derfor ikke være afskåret fra at medvirke hertil ved en forøget kaution.

Betingelserne for nedbringelse af garantier er ændret. De ydes på 20 år, og begyndelsestidspunktet for nedbringelsen kan udskydes i 10 år, men der er ikke fastsat nogen bestemt takt for nedbringelsen. Afviklingen kan således foregå noget smidigere end efter den hidtidige lov, således at institutternes finansieringsforhold også herigennem kan forbedres.

Jeg skal henlede opmærksomheden på, at regeringen i overensstemmelse med Romtraktatens bestemmelser har forelagt lovforslaget for EF-Kommissionen, hvis udtalelse endnu ikke foreligger. Da 1966-loven i 1973 blev forelagt Kommissionen, gav den ikke anledning til bemærkninger.

Jeg skal sluttelig tilføje, at der fra erhvervsside over for regeringen er udtrykt stor interesse i en hurtig gennemførelse af en lovgivning som den, der hermed forelægges, og regeringen har gerne med dette forslag villet imødekomme disse ønsker. Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg derfor tillade mig at anbefale dette til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. (Erhvervs sygdomme og Færøernes overtagelse af ulykkesforsikringsområdet som særansliggende).

(Lovforslag nr. 189. Fremsat 3/2 76. Første behandling 24/2 76. Betænkning 13/5 76. Anden behandling 18/5 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 145 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om tandlæger.

(Lovforslag nr. 167. Fremsat 28/1 76. Første behandling 16/3 76. Betænkning 13/5 76. Anden behandling 18/5 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Under andenbehandlingen i tirsdags af lovforslaget var det jo særlig tandlægernes kliniske assistenttid, der gav anledning til debat. Efter debatten er der over for mig givet udtryk for, at jeg i min argumentation for afskaffelse af assistenttiden fremkom med fejlagtige oplysninger om danske tandlægers adgang til det fællesnordiske arbejdsmarked for tandlæger. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til ved tredjebehandlingen at fastslå, at noget sådant selvfølgelig ikke har været tilfældet.

Hvad var det, jeg sagde? Jeg sagde, at man ved at bevare assistenttiden ikke opnår en harmonisering med tandlægeuddannelsen i de nordiske lande, hvilket betyder, at danske tandlæger bliver stillet ringere end deres udenlandske kolleger i relation til anvendelsen af fællesnordisk arbejdsmarked. Dette uddybede jeg med, at det er et grundlæggende princip i den nordiske aftale, at man accepterer den autorisation, en tandlæge har fået i sit hjemland, som adkomst til at udøve erhverv i de andre lande. Danske tandlæger kan derfor først opnå ansættelse i udlandet efter at have overstået den kliniske assistenttid, medens udenlandske tandlæger kan udøve erhverv her umiddelbart efter deres eksamen.

For at der ikke skal være nogen tvivl om,